

Projekt

UCHWAŁA NR .....

RADY MIEJSKIEJ W OLECKU

z dnia ..... 2023 r.

w sprawie przystąpienia Gminy Olecko do realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.¹⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na przystąpienie Gminy Olecko do realizacji Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, którego treść zawiera załącznik do uchwały.

§ 2. Środki na realizację działań w ramach programu będą pochodziły z budżetu gminy (20%) oraz dotacji z Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 (80%).

§ 3. Program będzie realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olecku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Alicja Stefanowska

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2270, z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967, 2127, 2140 i 2754 oraz z 2023 r. poz. 185.

Akceptuję

Marlena Małąg

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

Program
„Korpus Wsparcia Seniorów” na
rok 2023

Warszawa, grudzień 2022 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
I. Podstawowe informacje o programie	5
II. Cele programu	5
III. Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu	5
IV. Finansowanie programu oraz warunki przyznawania gminom środków na realizację programu	12
V. Zasady podziału środków na realizację programu	12
VI. Zadania podmiotów uczestniczących w realizacji programu	13
VII. Ochrona danych osobowych.....	15
VIII. Monitoring programu	15

Wstęp

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, zwany dalej „programem”, jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Polską zachodzące procesy demograficzne oraz jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia.

Usługa wsparcia, świadczona w ramach programu, powinna obejmować swoim zakresem wsparcie społeczne oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

Kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych, które nie są w stanie np. dzięki wsparciu rodziny zabezpieczyć swoich podstawowych potrzeb, program ma na celu zapewnienie możliwości bezpiecznego funkcjonowania seniorów w ich miejscu zamieszkania przez nawiązanie współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi skupiającymi środowiska młodzieżowe, a także wolontariuszami, tworząc lokalne partnerstwa.

Partnerstwo lokalne, o którym mowa w programie, polega na podejmowaniu współpracy przez lokalne podmioty na rzecz danego środowiska społecznego. Dzięki partnerstwu lokalnemu łatwiej wypracowywać narzędzia, za pomocą których można wprowadzać innowacyjne rozwiązania problemów i zaspakajania potrzeb lokalnej społeczności.

Współdziałanie różnych podmiotów pozwala na obiektywne spojrzenie na obszary problemowe występujące w danej gminie, a co za tym idzie, pozwala to na wzajemne uzupełnianie się partnerów w zakresie działań oraz tworzenie uniwersalnej oferty dla poszczególnych środowisk lokalnych.

Zawiązywanie partnerstw lokalnych umożliwia również wymianę doświadczeń pomiędzy partnerami, co ułatwia wypracowanie kompleksowych koncepcji na rzecz mieszkańców danej gminy, przyczynia się do budowania pozytywnych relacji oraz zaufania na linii obywatel – instytucja, jak również przyczynia się do wzmocnienia więzi społecznych.

Partnerstwo lokalne w swoim założeniu powinno w sposób trwały i systematyczny realizować działania, których celem jest diagnozowanie i rozwiązywanie lokalnych problemów, budowanie tożsamości społeczności lokalnej, budowanie spójnego społecznie środowiska lokalnego, w którym każdy obywatel ma odpowiednie warunki do rozwoju osobistego i społecznego, szczególnie osoby starsze w wieku 65 lat i więcej, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Program wykorzystuje również pojawiające się wciąż nowe technologie, w tym m.in. dostęp do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami. Obecne rozwiązania dają możliwość m.in. monitorowania samopoczucia osób starszych przez ich bliskich, nawet jeśli przebywają oni w odległym miejscu.

Rozwiązania te pozwalają osobom starszym czuć się bezpieczniej oraz być bardziej samodzielnymi, a w razie potrzeby szybko powiadomić bliską osobę czy też służby ratunkowe o kryzysowej sytuacji, w jakiej się znaleźli.

Ta forma wsparcia seniorów, polegająca na zapewnieniu opieki na odległość za pomocą opaski bezpieczeństwa lub innego typu urządzenia bezpieczeństwa, o podobnej funkcjonalności jak opaska bezpieczeństwa, oparta jest na najnowszych rozwiązaniach cyfrowych w zakresie teleopieki. Teleopieka stanowi nowoczesną formę sprawowania opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych. Stanowi także istotne uzupełnienie wsparcia realizowanego w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u osób, których stan zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Realizacja programu obejmuje swoim zakresem dwa moduły:

Moduł I, angażujący do jego realizacji wolontariuszy, w tym również działaczy środowisk młodzieżowych i obywatelskich, świadczących codzienną pomoc osobom potrzebującym wsparcia.

Moduł II, wspierający gminy w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

Dzięki realizacji programu świadczone seniorom wsparcie oraz działania podejmowane w tym zakresie przez ośrodki pomocy społecznej/centra usług społecznych oraz wolontariuszy będą przebiegały sprawniej, a seniorzy uzyskają pomoc m.in. w czynnościach dnia codziennego.

Gmina, przystępując do programu, może wnioskować o środki na realizację jednego, jak również obydwu modułów.

I. Podstawowe informacje o programie

Program zawiera wskazówki dotyczące możliwości uzyskania przez gminy w 2023 r. wsparcia finansowego, ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, tj. podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

W ramach obszaru pomocy społecznej program uwzględnia nowe formy wsparcia po zidentyfikowaniu potrzeb gmin w tym zakresie, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Gmina przystępując do realizacji programu przyjmuje uchwałą program osłonowy na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Wsparcia finansowego dla gmin w ramach programu udziela się na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.

II. Cele programu

1. Wsparcie finansowe gmin w zakresie zapewnienia usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary.
2. Wsparcie finansowe gmin w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

III. Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu

1. Program będzie realizowany w terminie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

2. Do programu należy zakwalifikować osoby spełniające kryteria w nim określone, zgłaszające się zarówno przez ogólnopolską infolinię, jak również bezpośrednio do ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych.
3. Do programu można zakwalifikować osoby spełniające kryteria w nim określone, nawet jeśli mają przyznane decyzją usługi opiekuńcze. Wsparcie udzielane w ramach programu można traktować jako uzupełnienie usług świadczonych przez opiekunki środowiskowe, co da gwarancję większej elastyczności udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona konkretnymi dniami i godzinami, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb.
4. Gminy, do realizacji zadań określonych w programie powinny zaangażować wolontariuszy, w tym osoby zamieszkujące w najbliższym sąsiedztwie seniorów oraz organizacje pozarządowe, w szczególności skupiające środowiska młodzieżowe.
5. W ramach realizacji programu, gminy mogą wybrać następujące formy organizacji i realizacji usługi wsparcia:

W ramach Modułu I:

- poprzez zlecenie realizacji usługi wsparcia organizacjom pozarządowym na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, z późn. zm.) w zakresie organizacji i koordynacji realizacji programu w ramach tzw. pomocy sąsiedzkiej przez osoby zamieszkujące w najbliższej okolicy osób wymagających wsparcia,
- samodzielnie, tj. przez pracowników ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych i/lub poprzez organizację i koordynację pracy wolontariuszy (na podstawie porozumienia, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

W ramach Modułu II:

- poprzez zakup obsługi systemu dla opasek bezpieczeństwa zakupionych przez gminy w ramach programu realizowanego w 2022 r.,
  - poprzez zakup usługi wsparcia w postaci opasek bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi, przy czym dopuszcza się zakup innego niż opaski, urządzenia bezpieczeństwa.
6. Kosztem realizacji zadania jest wydatek, jaki ponosi gmina w związku z organizacją i realizacją usługi wsparcia, która mieści się w zakresie przedmiotowym programu, jak

również wydatek, jaki ponosi gmina w związku z zakupem opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa oraz obsługi systemu.

7. Do zadań gminy związanych z realizacją programu należy w szczególności zorganizowanie, realizacja i koordynacja programu w gminie, bieżący monitoring oraz sprawozdawczość.
8. Gminy, w ramach wydatkowanych środków z dotacji, zobowiązane są do prowadzenia zestawienia dowodów księgowych potwierdzających wydatkowane środki, zgodnie przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą o finansach publicznych” oraz ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.).
9. Program nie przewiduje progów procentowych na poszczególne wydatki. Przyznane środki należy wydatkować zgodnie z zasadą celowego i racjonalnego wydatkowania środków publicznych, przestrzegając dyscypliny finansów publicznych.
10. Gmina zobowiązuje się do umieszczania logo Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na zakupionych „opaskach lub innych urządzeniach bezpieczeństwa” jak i na ich opakowaniu, proporcjonalnie do wielkości innych oznaczeń, w sposób zapewniający jego dobrą widoczność.

MODUŁ I

Celem Modułu I jest zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy.

W realizację Modułu I należy zaangażować wolontariuszy, w tym również działaczy środowisk młodzieżowych i obywatelskich, w zakresie codziennego świadczenia pomocy osobom potrzebującym wsparcia.

Opis usługi wsparcia

1. Wsparcie społeczne:

- uruchomienie wolontariatu w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacery, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupy, itp.);
- informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów.

2. Wsparcie w czynnościach dnia codziennego:

- pomoc w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu,
- pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych, np. z Federacji Polskich Banków Żywności, Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej czy Caritas,
- zakup i dostarczanie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior),
- zakup oraz dostarczanie seniorom ciepłych posiłków (koszty zakupu posiłku pokrywa senior), o ile usługa tego rodzaju nie jest już finansowana z innych źródeł,
- wsparcie seniorów objętych usługami w ramach Modułu I programu w formie okolicznościowych (świętecznych) paczek z artykułami żywnościowymi i higienicznymi,
- wsparcie/pomoc w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora, dowieszenie lub pomoc w organizacji transportu seniora na wizytę lekarską, w tym również asystowanie podczas wizyty,
- pomoc/towarzyszenie w zakresie realizacji recept,
- pomoc w załatwieniu prostych spraw urzędowych, w zależności od możliwości osoby udzielającej wsparcia, i w razie konieczności – gdy obecność seniora jest niezbędna do załatwienia sprawy – pomoc w dowieszeniu seniora do urzędu,
- pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora, tzw. usługi sąsiedzkie.

Adresaci Modułu I

1. Bezpośrednimi adresatami Modułu I są gminy (miejskie, wiejskie, miejsko-wiejskie). Adresatami pośrednimi są seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Mechanizm udzielania pomocy w ramach Modułu I programu:

Krok 1. Senior, decydując się na skorzystanie z pomocy przez wybór formy wsparcia określonej w programie, zgłasza się przez ogólnopolską infolinię 22 505 11 11 lub bezpośrednio do ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych.

Krok 2. Osoba przyjmująca zgłoszenie przekazuje prośbę o pomoc do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania seniora, ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych.

Krok 3. Pracownik ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych ustala z seniorem zakres wsparcia oraz termin pierwszej wizyty w miejscu zamieszkania w celu zweryfikowania zgłoszonej potrzeby.

Krok 4. Pracownik ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych, po odbytej wizycie, określi szczegółowy zakres i terminy świadczenia usługi wsparcia.

Jeżeli pracownik ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych stwierdzi, iż senior kwalifikuje się do świadczeń z pomocy społecznej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej – informuje o tym seniora. W takim przypadku ośrodek pomocy społecznej/centrum usług społecznych powinien wszcząć postępowanie w sprawie z urzędu.

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach MODUŁU I będą m.in. następujące koszty:

- wydatki związane z organizacją wolontariatu, w tym m.in.: środki ochrony osobistej, zwrot kosztów dojazdu wolontariusza do seniorów lub dowozu seniorów np. do lekarza, urzędu, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa dla wolontariusza korzystającego z prywatnego samochodu przy realizacji zadań w ramach programu, bilety miejskie (koszty rozliczane według zasad określonych przez ośrodek pomocy społecznej/centrum usług społecznych),
- wydatki związane z organizacją pomocy sąsiedzkiej w tym m.in.: środki ochrony osobistej, zwrot kosztów dojazdu do seniorów lub dowozu seniorów np. do lekarza, urzędu, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa dla osoby korzystającej z prywatnego samochodu przy realizacji zadań w ramach programu, bilety miejskie (zasady rozliczania powyższych kosztów określa organizator tej formy realizacji usługi wsparcia),
- ubezpieczenie OC w związku z obrotem gotówką oraz ubezpieczenie NNW,
- przyznanie dodatkowej gratyfikacji finansowej, zgodnie z przyjętym w danym ośrodku regulaminem wynagradzania dla pracowników ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych, bezpośrednio wykonujących zadanie w terenie, w tym rozeznających potrzeby seniorów w tym zakresie, jak również zajmujących się organizacją i koordynacją pracy wolontariuszy,

- zwrot kosztów dojazdu do seniorów lub dowozu seniorów np. do lekarza, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa do samochodu służbowego/prywatnego wykorzystanego przez pracowników ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych do realizacji zadań w ramach programu, bilety miejskie (koszty rozliczane według zasad określonych przez ten ośrodek),
- działania promocyjno-informacyjne, w tym np. koszty druku plakatów, ulotek, artykuły w prasie lokalnej,
- identyfikatory dla osób realizujących program w terenie.

MODUŁ II

Celem Modułu II jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”, a także wsparcie gmin w realizacji świadczenia usług opiekuńczych.

Cele szczegółowe Modułu II:

Wsparcie finansowe gmin w realizacji usług opiekuńczych poprzez świadczenie „opieki na odległość” na rzecz osób starszych poprzez:

- a) dofinansowanie zakupu oraz kosztów użytkowania tzw. „opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa”;
- b) dofinansowanie kosztów użytkowania opasek bezpieczeństwa zakupionych w ramach programu Korpus Wsparcia Seniorów, edycja na rok 2022.

Moduł II ma na celu wsparcie gmin w świadczeniu usług opiekuńczych na rzecz seniorów, polegających na zapewnieniu dostępu do „opieki na odległość” osobom starszym, przez udzielenie dofinansowania do zakupu oraz częściowego pokrycia kosztów użytkowania tzw. „opasek i innych urządzeń bezpieczeństwa”.

Realizacja Modułu II ma także na celu wsparcie w miejscu zamieszkania seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

Adresaci Modułu II

1. Bezpośrednimi adresatami Modułu II są gminy (miejskie, wiejskie, miejsko-wiejskie).

2. Pośrednimi adresatami są seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Mechanizm udzielania pomocy w ramach Modułu II:

Krok 1. Samorząd gminny dokonuje rozeznania potrzeb seniorów w zakresie wyposażenia ich w tzw. „opaskę lub inne urządzenie bezpieczeństwa”.

Krok 2. Samorząd gminny, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, dokonuje zakupu tzw. „opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa” oraz obsługi systemu u wybranego realizatora usługi lub obsługi systemu, jeżeli dysponuje już tzw. opaską bezpieczeństwa zakupioną w ramach niniejszego programu w edycji na rok 2022.

Krok 3. Samorząd gminny koordynuje i realizuje program na swoim terenie.

Opis usługi

W ramach programu seniorom w wieku 65 lat i więcej zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa” wyposażonych w następujące funkcje:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski/urządzenia,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja),
- funkcje umożliwiające monitorowanie czasu realizowanej opieki przez osoby świadczące usługi opiekuńcze lub pomoc sąsiedzką.

Samorząd gminny określa funkcje „opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa” w przeprowadzanym postępowaniu wyboru realizatora.

„Opaska lub inne urządzenie bezpieczeństwa” powinny być połączone z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na urządzeniu, umożliwia połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą.

„Opaska lub inne urządzenie bezpieczeństwa” pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 65 lat i więcej powinny być jak najprostsze w obsłudze. Gmina przy wyborze wykonawcy powinna uwzględniać także jakościowy aspekt usługi.

Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (np. ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji może on zapewnić wsparcie emocjonalne, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), poprosić o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych (np. pracownika socjalnego czy opiekunkę środowiskową) lub wezwać służby ratunkowe.

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach MODUŁU II będą koszty niezbędne do prawidłowej realizacji zadania, w szczególności:

- zakup opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa do świadczenia usługi „opieki na odległość”,
- zakup usługi obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centralę monitoringu,
- przyznanie dodatkowej gratyfikacji finansowej, zgodnie z przyjętym w danym ośrodku regulaminem wynagradzania dla pracowników ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych, bezpośrednio realizujących zadanie w terenie lub rozeznających potrzeby seniorów w tym zakresie,
- koszt szkoleń dla pracowników OPS/CUS w zakresie obsługi systemu opieki na odległość, w przypadku gdy są oni bezpośrednim realizatorem przedmiotowej usługi,
- działania promocyjno-informacyjne, w tym koszty druku plakatów, ulotek, artykułów w prasie lokalnej.

IV. Finansowanie programu oraz warunki przyznawania gminom środków z dotacji celowej budżetu państwa na realizację programu

1. Na program przeznacza się środki finansowe w wysokości **50 mln zł**, pochodzące z dotacji celowej budżetu państwa.
2. W ramach programu gminom udziela się wsparcia finansowego na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

3. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych programem, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi **nie mniej niż 20%** przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania.
4. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych w programie po przyjęciu programu osłonowego lub uzupełnienie już przyjętego w danej gminie programu osłonowego o działania obejmujące zakres podmiotowy i przedmiotowy programu, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.
5. Wojewoda na podstawie złożonych przez gminy zapotrzebowań przekazuje tym gminom dotację na realizację programu, zgodnie z art. 150 ustawy o finansach publicznych.
6. Niewykorzystana kwota dotacji podlega zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych.
7. Środki, o których mowa w pkt 1, zaplanowane są w budżecie państwa na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej.

V. Zasady podziału środków z dotacji celowej budżetu państwa na realizację programu

1. Propozycję podziału środków z dotacji celowej budżetu państwa na realizację programu w układzie wojewódzkim opracowuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, uwzględniając liczbę seniorów w wieku 65 lat i więcej w danym województwie (na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.).
2. Wojewodowie dokonują podziału na gminy środków z dotacji celowej budżetu państwa, uwzględniając zapotrzebowania złożone przez poszczególne gminy oraz liczbę osób w wieku 65 lat i więcej w danej gminie.
3. W przypadku gdy wysokość środków przyznanych danej gminie nie jest wystarczająca, aby zrealizować zadania w ramach programu, wojewoda może zwiększyć przyznany limit dla tej gminy z puli środków, jakimi dysponuje na jego realizację.
4. Wojewoda ostatecznie decyduje o wysokości kwoty przyznawanej gminom, zwiększeniu kwoty przyznanej dla danej gminy, w przypadku rezygnacji lub niepełnego wykorzystania przyznanych środków przez inne gminy, bądź nieprzystąpienia do programu wszystkich gmin w województwie.

5. Przystąpienie przez gminę do realizacji programu nie jest równoznaczne z przyznaniem środków we wnioskowanej wysokości.

VI. Zadania podmiotów realizujących program w systemie pomocy społecznej

1. Do zadań ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego należy:

- 1) opracowanie programu;
- 2) dokonanie podziału na województwa środków z dotacji celowej budżetu państwa zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2023, z przeznaczeniem na realizację programu, uwzględniając liczbę seniorów w wieku 65 lat i więcej w danym województwie;
- 3) złożenie wniosku do ministra właściwego do spraw budżetu w zakresie podziału środków z dotacji celowej, o której mowa w pkt 1, na województwa z przeznaczeniem na realizację programu;
- 4) monitorowanie realizacji programu za pośrednictwem wojewodów; 5) przygotowanie wzorów sprawozdań z realizacji programu, w tym:
  - wzoru sprawozdania z realizacji Modułu I,
  - wzoru sprawozdania z realizacji Modułu II;
- 6) dokonanie analizy sprawozdań wojewodów z realizacji programu oraz sporządzenie zbiorczego sprawozdania końcowego.

2. Do zadań wojewody należy:

- 1) analiza złożonych przez gminy zapotrzebowań na środki finansowe;
- 2) dokonanie podziału na gminy środków z dotacji celowej budżetu państwa, z przeznaczeniem na realizację programu, uwzględniając liczbę seniorów w wieku 65 lat i więcej w tych gminach, zgodnie ze złożonymi przez gminy zapotrzebowaniami na realizację programu w podziale na Moduł I i/lub Moduł II;
- 3) złożenie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej, zwanej dalej „CAS”, zapotrzebowania na środki z dotacji celowej na realizację programu;
- 4) wystąpienie do Ministra Finansów o wydanie decyzji zwiększającej plan finansowy, zgodnie z propozycją przedstawioną przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;

- 5) weryfikacja oraz zatwierdzanie rocznych sprawozdań z realizacji programu opracowanych przez gminy;
  - 6) przekazanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego sprawozdań zbiorczych z realizacji programu z terenu województwa, w tym:
    - sprawozdania z realizacji Modułu I,
    - sprawozdania z realizacji Modułu II;
  - 7) koordynacja, monitorowanie oraz nadzór nad realizacją programu w gminach;
  - 8) udzielanie informacji gminom oraz osobom zainteresowanym w zakresie działania programu.
- 3. Do zadań gminy należy:**
- 1) koordynacja, monitorowanie oraz nadzór nad realizacją programu w gminie;
  - 2) rozeznanie potrzeb seniorów w wieku 65 lat i więcej w danej gminie;
  - 3) przyjęcie uchwałą programu osłonowego na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej;
  - 4) złożenie do właściwego wojewody, za pośrednictwem CAS, zapotrzebowania na środki uwzględniając liczbę osób w wieku 65 lat i więcej oraz potrzeby występujące w danej gminie;
  - 5) przekazanie wojewodzie rocznego sprawozdania z realizacji programu, w tym:
    - sprawozdania z realizacji Modułu I,
    - sprawozdania z realizacji Modułu II;
  - 6) gminy przystępujące do realizacji programu są zobowiązane do wypełniania obowiązku informacyjnego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z dotacji celowej budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. poz. 953);
  - 7) realizacja zgłoszeń seniorów, dokonywanych zarówno za pośrednictwem infolinii, jak również przyjmowanych bezpośrednio przez ośrodek pomocy społecznej/centrum usług społecznych.

VII. Ochrona danych osobowych

1. Minister Rodziny i Polityki Społecznej jest administratorem danych osobowych seniorów, udostępnianych za pośrednictwem infolinii, oraz danych kontaktowych przedstawicieli wojewodów, udostępnianych w związku z realizacją i rozliczeniem programu.

2. Wojewoda jest administratorem danych kontaktowych przedstawicieli gmin pozyskiwanych w ramach realizacji i rozliczania programu.
3. Ośrodek pomocy społecznej/centrum usług społecznych jest administratorem danych osobowych w zakresie danych osobowych pozyskanych do celów realizacji programu i/lub zlecenia udzielenia świadczenia w formie usługi wsparcia w ramach przedmiotowego programu.

VIII. Monitoring programu

1. Roczne sprawozdanie z realizacji programu wójt/burmistrz/prezydent miasta przekazuje do wojewody w terminie do dnia **30 stycznia 2024 r.**
2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia dane z poszczególnych gmin, w tym m.in.:
  - rzeczywistą liczbę osób objętych wsparciem w ramach programu;
  - koszt realizacji usługi wsparcia;
  - poziom korzystania z opasek i innych urządzeń bezpieczeństwa mierzony jako liczba zgłoszeń seniorów poprzez opaskę lub inne urządzenie bezpieczeństwa do centrali obsługującej opaski lub inne urządzenia bezpieczeństwa.
3. Roczne sprawozdanie z realizacji programu z terenu województwa, wojewoda przekazuje do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w terminie do dnia **28 lutego 2024 r.**
4. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 3, są przekazywane w postaci elektronicznej, za pośrednictwem CAS.
5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego sporządza zbiorcze sprawozdanie końcowe z realizacji programu w terminie do dnia **17 kwietnia 2024 r.**

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy podejmowanie w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 jest programem osłonowym w rozumieniu ww. artykułu.

Dzięki realizacji programu gmina zapewni całodobową teleopiekę dla mieszkańców w wieku 65+, która przełoży się na wzrost bezpieczeństwa seniorów w miejscu ich zamieszkania, co ma największe znaczenie w przypadku osób mieszkających samotnie.

Dzięki dostępowi do całodobowej teleopieki ratowników medycznych, gmina umożliwi seniorom jak najdłuższe pozostanie w ich środowisku domowym. Usługa teleopieki, realizowana przez profesjonalnego wykonawcę, przekłada się na zdrowie psychofizyczne seniorów, a także możliwość całodobowego wsparcia seniora niezależnie od wyzwań związanych np. z epidemią. Dzięki zdalnym usługom teleopieki gmina może objąć wsparciem coraz większą liczbę seniorów.

Teleopieka stanowi istotne narzędzie procesu deinstytucjonalizacji systemu opieki społecznej, która to jest kierunkiem rozwoju strategii krajowej polityki społecznej.